

Nr 120.

Av herr **Lithander**, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag beträffande dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Enligt gällande bestämmelser för beräkning av dyrtidstillägg utgår sådant tillägg icke å den del av lönen, som överstiger 800 kronor i månaden för befattningshavare i reglerade verk och 650 kronor i månaden för befattningshavare i oreglerade verk.

Då dyrtidstilläggen ju äro en ersättning för penningvärdets fall, innebära dessa bestämmelser en uppenbar orättvisa mot de statstjänstemän, vilkas månadsavlönning överstiga ovannämnda summor.

Från olika statstjänstemannaorganisationer hava under årens lopp förväntats gjorts framställningar till Kungl. Maj:t om upphävande av bestämmelserna, att dyrtidstilläggen icke skola utgå å hela avlöningen utan — vad de högre tjänstemännen beträffar — endast å en del därav.

Mot det rättmätiga i dessa framställningar har aldrig någon invändning gjorts. Däremot ha av olika finansministrar olika anledningar angivits för avslag å dessa framställningar.

I statsverkspropositionen till 1925 års riksdag anförde finansministern, att han i saknad av erforderlig utredning angående de ökade kostnader för statsverket, som ett bifall till detta krav skulle medföra, icke kunde förelägga frågan det årets riksdag. En erforderlig upplysning om de ökade kostnaderna synes ha för nästa budgetperiod kunnat erhållas på grundval av den under hösten år 1925 av kungl. socialstyrelsen slutförda undersökningen angående "Befattningshavare i statens och de större städernas tjänst, deras antal och löneförmåner åren 1919—1924". I statsverkspropositionen till 1926 års riksdag yttrar finansministern emellertid endast, att, då stor återhållsamhet krävdes i fråga om statens utgifter, maximeringen måste vidhållas. I statsverkspropositionen till 1927 års riksdag förbigås denna fråga helt och hållet, och finansministern inskränker sig till att förorda begränsningen av dyrtidstillägget uppåt. Och även i år iakttages tystnad.

För att åstadkomma den utredning, som finansministern år 1925 saknade, och visa, att de farhågor för alltför höga kostnader, som 1926 av finansministern anfördes som skäl för maximeringens bibehållande, äro täm-

ligen ogrundade, har Sveriges statstjänstemannanämnd — en sammanslutning av representanter för flertalet statstjänstemannaföreningar i Sverige — låtit genom förste amanuensen hos kungl. socialstyrelsen Carl Öberg verkställa en undersökning i frågan, av honom betecknad: "Beräkning av de ekonomiska konsekvenserna för statsverkets del av upphävandet av den bestämmelse, varigenom dyrtidstillägg icke utgår å den del av avlöningen, som överstiger 800 kr. (resp. 650 kr.) i månaden."

Sveriges statstjänstemannanämnd har i skrivelse till Kungl. Maj:t den 5 november 1927 med framställning om ovannämnda maximeringsbestämmelsers slopande för nästa budgetperiod överlämnat denna utredning.

Utredningen har visat, att den ifrågasatta ändringen av grunderna för dyrtidstilläggens beräkning skulle medföra en merutgift för statsverket av 717,500 kronor, fördelade på följande sätt på olika befattningshavaregrupper inom statsförvaltningen:

A. Statsdepartementen och de centrala ämbetsverken	Kr. 249,100:—
B. Statens affärsdrivande verk	„ 89,800:—
C. Lokalförvaltningen	„ 111,300:—
D. Statsanstalter för vetenskapligt arbete och undervisning	„ 112,500:—
E. Beskickningar och konsulat	„ 38,800:—
F. Armén och marinen (oavsett den successiva minskningen)	„ 71,700:—
G. Riksdagens ombudsmän och verk	„ 30,300:—
För diverse befattningshavare och avlöningstillägg omkring	„ 14,000:—
	<hr/>
	Summa Kr. 717,500:—

I sin skrivelse till Kungl. Maj:t säger sig nämnden icke kunna underlåta att särskilt fästa Kungl. Maj:ts uppmärksamhet därpå, att, enligt vad av utredningen framgår, riksdagen satt gränsen för det inkomstbelopp av lön och arvode, å vilket dyrtidstillägg utgår, för vissa av riksdagens egna befattningshavare till 1,250 kronor i månaden.

Då enligt amanuensen Öbergs beräkning ett slopande av maximeringen skulle medföra en merutgift av endast 717,500 kronor, torde — enligt vad statsverkspropositionen till innevarande års riksdag visar — statsfinansiella svårigheter nu icke kunna anföras som skäl mot vidtagandet av en åtgärd, vars rättmätighet aldrig av någon bestritts.

På grund av vad ovan anförts, får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att dyrtidstilläggen för statstjänstemännen under budgetperioden den 1 juli 1928—den

30 juni 1929 måtte beräknas å hela avlöningen, alltså med borttagande av maximeringsbestämmelsen för de högre stats-tjänstemännens dyrtidstillägg.

Stockholm den 20 januari 1928.

Edvard Lithander.
